

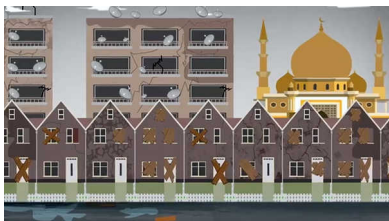
REFERENDUM WAAR GAAT DE STEMMING VAN VOLGENDE WEEK EIGENLIJK OVER?

In dit artikel:

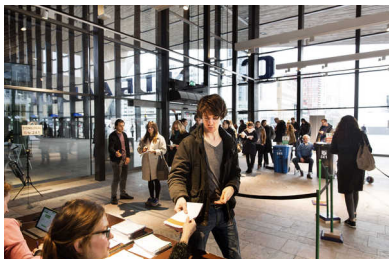
In Hoogvliet zijn duizenden woningen gesloopt.

ANP

Het beeld van een verpauperde wijk volgens Leefbaar.

ILLUSTRATIE LEEFBAAR
ROTTERDAM

Ook Rotterdam Centraal heeft volgende week een stembureau.

JAN DE GROEN

Help, een stempas in de bus! Over een week mogen Rotterdammers hun mening geven over de Woonvisie. De Woonvisie? Nee, het referendum is nog niet het gesprek van de dag. AD Rotterdams Dagblad zet daarom alles nog eens op een rijtje. Oftewel: het Woonreferendum voor dummys.

Door Antti Liukku

I Leer waar het Rotterdamse

stadsreferendum volgende week woensdag over gaat

I Vorm een mening over de vraag of goedkope woningen moeten worden gesloopt

I Ontdek hoeveel stembureaus Rotterdam telt tijdens het referendum en tot hoe laat deze zijn geopend

I Neem kennis van de hoogoplopende discussie over de vraagstelling op het stembiljet

I Lees hoe de campagne verloopt van de voor- en tegenstanders

Woonreferendum

Rotterdam

Waar gaat het op 30 november eigenlijk over?

In het kort: gaan we goedkope woningen slopen of niet? En wat uitgebreider: het gaat over de Woonvisie 2030, een lijvig beleidsplan van wel 75 pagina's over de (gewenste) ontwikkeling van Rotterdam als woonstad. Een belangrijk document ook: het vormt de wettelijke basis voor bijvoorbeeld afspraken met woningcorporaties.

Het meest controversiële onderdeel gaat over de sloop van goedkope woningen. Of zoals de gemeente het zelf zegt: het 'onttrekken van de incurante woonvoorraad en het versterken van woonmilieus'. De stelling is dat er een 'overschot' is aan goedkope woningen (huur tot 629 euro per maand, koop tot een WOZ-waarde van 122.000); namelijk bijna 168.000 woningen, terwijl er 125.600 huishoudens zijn

die er recht op hebben

Dat percentage (56 procent van de totale woningvoorraad) moet fors omlaag. Zo moeten er 20.000 goedkope woningen verdwijnen: door sloop (10.000, vooral op Zuid) of door de woningen te verbeteren en de huren te verhogen. In de plaats komen 36.000 woningen terug: in het middeldure en dure segment. Het liefst gezinswoningen.

De stad moet 'meer in balans komen', zegt wethouder Ronald Schneider (stedelijke ontwikkeling, Leefbaar Rotterdam) bij herhaling. Nog altijd trekken te veel mensen uit Rotterdam zodra ze een gezin stichten en huis willen kopen. Daarnaast, is de gedachte, trekt het overschot aan goedkope woningen armoede aan.

Waarom een referendum?

Sinds de presentatie van de plannen, eind vorig jaar, is het verzet groot. De eerste protesten kwamen van de SP. Volgens de partij denkt de gemeente alleen nog aan hogeropgeleiden en de 'young potentials'. "Mensen met een smalle beurs worden de stad uitgejaagd!" Ook tekende corporatie Havensteder in het begin protest aan. "Rotterdam kent eerder een tekort dan een overschot. En ik voorspel dat de vraag naar sociale huur alleen maar toeneemt. Ouderen blijven langer thuis wonen en we moeten woningen vinden voor asielzoekers", stelde bestuurder Hedy van den Berk.

Meerdere huurdersverenigingen en de SP wisten in no time 10.000 handtekeningen te verzamelen en daarmee een referendum af te dwingen. In de hoop de sloopplannen te dwarsbomen.

Het vervangen van goedkope

woningen door duurdere is overigens niet nieuw in Rotterdam. Het beleid bestaat al langer, denk bijvoorbeeld aan de grote sloop- en nieuwbouwcampagne in Hoogvliet uit de jaren 90. En tien jaar geleden is begonnen met de vernieuwing van Nieuw-Crooswijk. Deze keer wil de gemeente het 'kleinschaliger' aanpakken.

Toch is, volgens de tegenstanders, de grens nu bereikt. Opvallend is de rol van de PvdA. Als bestuurspartij hebben de sociaaldemocraten dit beleid altijd gesteund en uitgevoerd. Nu, in de oppositie, roepen ze op om tegen te stemmen.

Wat betekent het referendum?

Dat betekent dat 497.540 Rotterdammers volgende week naar de stembus mogen gaan. Het is het tweede stadsreferendum na de historische volksraadpleging uit 1995, toen een grote meerderheid zich uitsprak tegen de plannen van burgemeester Bram Peper om de regio Rotterdam om te bouwen tot een stadsprovincie.

De vraag is simpel: bent u voor of tegen de Woonvisie? Simpel, maar ook vaag omdat weinig Rotterdammers het document hebben gelezen. De initiatiefnemers wilden graag een vraag die wat meer tot de verbeelding spreekt, zoals: bent u voor of tegen de sloop van sociale woningen? Maar dat voorstel haalde het niet.

Het is een raadgevend referendum, maar de gemeenteraad heeft beloofd naar de uitslag te luisteren. Zelfs de partij van wethouder Schneider Leefbaar Rotterdam heeft toegezegd dat een geldige tegenstem 'niet zonder consequenties kan blijven'.

Kan de uitslag ongeldig worden verklaard?

Jazeker, als de kiesdrempel niet wordt gehaald. En die staat op 30 procent van het aantal kiesgerechtigden. Komen minder

kiezers opdagen, dan wordt de Woonvisie sowieso uitgevoerd. Het is een scenario waar wethouder Schneider serieus rekening mee houdt, liet hij vorige week weten. Deze opmerking leidde dan weer tot woedende reacties uit het tegenkamp, die hem 'de arrogantie van de macht' verweten.

Toch zal het moeilijk zijn om de kiesdrempel te halen. De opkomst in een grote stad als Rotterdam is traditioneel lager dan het landelijk gemiddelde. Bij het laatste referendum in april, over het associatieverdrag met Oekraïne, was de opkomst in Rotterdam bijna 25 procent. De uitslag was wel geldig, want landelijk kwam toen 32 procent opdagen.

Een recente peiling op ad.nl geeft dan weer een ander signaal. Een overgrote meerderheid gaf aan te stemmen voor het Woonreferendum: van de ruim 1.200 ondervraagden meldde 72 procent de stempas te gebruiken.

Is zo'n referendum een enorme klus?

Zeker, de gemeente schat de kosten op 1,6 miljoen euro. De logistieke operatie is te vergelijken met doorsnee verkiezingsdag. Rotterdam telt volgende week woensdag 276 stembureau's, die open zijn van 07.30 tot 21.00 uur. Iedere Rotterdammer moet binnen een straal van 500 meter zijn of haar stem kunnen uitbrengen. Ook komt er een mobiel stembureau op het Centraal Station.

Zo'n 2.000 stembureauleden worden opgetrommeld om de verkiezing te begeleiden. Van hen is zo'n 20 procent ambtenaar.

De eerste uitslag wordt al verwacht om 23.00 uur, laat een woordvoerder van de gemeente weten. "Vanwege de vraagstelling gaat de telling een stuk sneller dan bij reguliere verkiezingen." Overigens is het deze keer ook mogelijk om blanco te stemmen, iets wat bij het Oekraïne-referendum geen optie was.

Hoe vlot het met de campagnes?

De campagne wordt vooral gevoerd door de tegenstanders. Stap één was het binnenhalen van het referendum, nu nog het binnenhalen van een geldig 'nee'.

Naast het gebruik van Twitter en Facebook, bedient het actiecomité zich van de beproefde technieken: het uitdelen van flyers en het ophangen van posters. Ook rijden er geluidswagens door de stad met de oproep om tegen de Woonvisie te stemmen, zegt campagneleider George Verhaegen trots. Wie een poster voor het raam hangt ('Stem tegen de Woonvisie!') maakt bovendien kans op een bedrag van 629 euro - het wettelijke maximum van de sociale huur.

"De campagne gaat lekker", zegt campagneleider George Verhaegen. "Maar de voorstanders zie ik nergens. Ik daag ze uit om ook de straat op te gaan. Het is belangrijk dat we die 30 procent halen."

De voorstanders laten inderdaad minder van zich horen, al heeft Leefbaar Rotterdam geld gestoken in een filmpje op Facebook dat al 30.000 keer gekeken is. 'De ooit zo gezellige volkswijken veranderden in achterstandswijken', zo is te horen. Vervolgens verschijnt in het filmpje een enorme moskee. Ook hier kwam kritiek op, maar volgens voorlichter Leon Stooker is dit 'het beeld dat mensen hebben van een achterstandswijk'. "Neem Feijenoord, een zeer eenzijdige wijk. We willen dat die meer gemengd wordt. Dat is goed voor de stad en goed voor de integratie. Daarom zijn wij voor."

De partij laat weten nog wel degelijk de straat op te gaan: aanstaande zaterdag op de Binnenrotte en het Afrikaanderplein.